

Beroepsrisicoprofielen RI&E

Beroepsgroep: Schilder onderhoud

Omschrijving werkzaamheden:

De onderhoudsschilder verricht alle voorkomende schilderswerkzaamheden aan of in woningen, gebouwen, etc. inclusief verbouwingen in de onderhoudsector. Hieronder wordt eenvoudig letter-, decoratie- en reclameschilderwerk eveneens begrepen.

De werkzaamheden van een onderhoudsschilder zijn in een aantal hoofdtaken onder te verdelen namelijk het verwijderen van oude verflagen. Dit kan gebeuren door middel van schrapen, afbijten, schuren, afbranden, föhnen of stralen. Het repareren en egaliseren van te schilderen materialen: het dichtmaken van gaten, scheuren en oneffenheden met plamuur, stopverf e.d., het opbrengen van grond- of hechtingslagen. Daarna worden een of meerdere lagen verf met behulp van kwast, roller of spuit aangebracht. Soms brengt hij afwerkingsmaterialen op wanden, plafonds e.d. aan. Hieronder valt behangen, maar ook bijvoorbeeld het aanbrengen van sierpleister of sierlijstwerk, glaszetten (het op maat snijden van glas en het plaatsen van het glas in de sponning).

Een onderhoudsschilder verricht niet altijd al deze taken, soms worden bepaalde werkzaamheden door specialisten gedaan. Voor meer specifieke werkzaamheden bestaan aparte functies. Voorbeelden hiervan zijn de behanger, glaszetter, constructieschilder, wandplafondspuiter (vooral nieuwbouw), isoleerder, letter- en decoratieschilder. De lichamelijke belasting van de schilder onderhoud is matig. Hij moet vaak langdurig staan, soms in gedwongen houding, maakt repeterende polsbewegingen, moet soms ver reiken, voorovergebogen werken en werken op de knieën of boven schouderhoogte. Soms moeten trappen, ladders, steigers en rolsteigers getild en verplaatst worden. Er is sprake van klimmen en klauteren. Bij het schilderen op ladders moet hij licht tot matig buigen en zichzelf en lichte lasten (kwast, bus) vasthouden. Het werk wordt zowel binnen als buiten verricht. Bij buitenwerk is hij blootgesteld aan weersinvloeden. Daarom wordt soms onder afscherming gewerkt. Bij binnenwerk (in afgesloten ruimten) is er een verbod op het gebruik van oplosmiddelrijke producten. Er dienen uitsluitend niet synthetische muurverven of watergedragen verfproducten toegepast te worden.

De schilder onderhoud heeft hinder van koude, warmte, tocht en temperatuurwisselingen. Er is blootstelling aan lood-, chroom- en kwartshoudend stof, gevaarlijke stoffen, oplosmiddelen, stof, stank, damp of nevel. Werken met verfproducten / oplosmiddelen kan leiden tot huidaanandoeningen, ziekten aan het zenuwstelsel (OPS) en beroepsastma. Goede hygiënische maatregelen en voorzieningen zijn belangrijk. De verlichting is regelmatig onvoldoende of slecht. De werksituatie vaak onveilig en onder tijdsdruk. De onderhoudsschilder werkt regelmatig op grotere hoogte met kans op vallen.

Gereedschappen / machines / hulpmiddelen / materieel:

Schuurpapier, schuurblokje, schuurlijnen, schuurmachine, boortol, mixer, kwasten, rollers, plamuurmes, handveger, glassnijder, verfschraper, kitspuit, brander, föhn, roerhout, spaan, houten en aluminium ladders, trappen, vaste, rol-, hang-, schraagsteigers, hefsteiger, hoogwerker, muurafhouder, industriële stofzuiger

Materialen / producten / grondstoffen:

Afbijtmiddelen, caustic soda, grondverf, plamuur, stopverf, voorstrijkmiddelen, verf, lak, beits, verdunningsmiddelen, ontvettingsmiddelen, reinigingsmiddelen, reparatiemortel, glas, katten, gasflessen

Risicogebied	Prioriteit	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
Arbeidsmiddelen	3	Inspectie / controle Slecht gereedschap of materieel	Schaf nieuw gereedschap of materieel aan Gebruik Handboek Arbeidsmiddelen (Arbouw) Voer regelmatig controle en keuring uit, tref zonodig maatregelen Gebruik Handboek Arbeidsmiddelen (Arbouw)
Arbeidsmiddelen	3	Gebruik van de arbeidsmiddelen Vast raken/ verstrikt raken, naar binnen getrokken worden	Afscherming bewegende delen
Arbeidsmiddelen	3	Inspectie / controle Gebruik machines en gereedschappen	Gebruik ergonomisch ontworpen machines en gereedschappen Alle gereedschappen en machines moeten CE gekeurd zijn en voldoen aan alle normen Aandacht voor slijtage Zorg voor regelmatig onderhoud, dagcontrole door werknemers, keuring volgens voorschrift Gebruik Handboek Arbeidsmiddelen Arbouw
Arbeidsmiddelen	3	Veiligheidssignalering (oa stickers op machines) Pictogrammen op materieel, machines en apparaten ontbreken of zijn slecht leesbaar	Stickers controleren, zonodig aanbrengen/ schoonmaken of vervangen Voorlichting en instructie
Arbeidsmiddelen	3	Gebruik van de arbeidsmiddelen Algemeen	Alleen goed geïnstrueerde werknemers met de machines en gereedschap laten werken
Fysieke belasting	2	Regelmatig bukken Vasthouden van lichte lasten (bus, kwast)	Gebruik verfdrager op ladder
Fysieke belasting	2	Zwaar werk / lichamelijke inspanning Handmatige aan- en afvoer van materialen	Maak los- en stapelplan en leg materiaal zo dicht mogelijk bij de werkplek
Fysieke belasting	2	Zwaar werk / lichamelijke inspanning Frequent op ladders klimmen en klauteren	Zet hulpmiddelen in voor verplaatsen / transport materiaal
Fysieke belasting	2	Tillen/ dragen, duwen, trekken van zware lasten Tillen en verplaatsen materialen	Gebruik tilhulpmiddelen Taakrotatie, afwisseling van werkzaamheden / werkhouding

Beroep	Risicogebied	Prioriteit	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
	Fysieke belasting	2	Repeterende bewegingen / armbelasting Schuren houtwerk Verwijderen oude verflagen Reinigen van te schilderen oppervlak Opbrengen van verflagen	Taakrotatie, afwisseling van werkzaamheden / werkhouding Voorlichting en instructie
	Fysieke belasting	2	Regelmatig bukken Regelmatig bukken	Materiaal op verhoging zetten (gebruik rolsteigers)
	Fysieke belasting	2	Regelmatig bukken Regelmatig buigen bij schilderen op ladders	Zet ladder zo recht mogelijk voor het werk Ladder regelmatig verplaatsen
	Fysieke belasting	2	Langdurig staan Langdurig staand werk op vloeren, ladders of stellingen	Taakrotatie, afwisseling van werkzaamheden / werkhouding Voorlichting en instructie
	Fysieke belasting	2	Langdurig in dezelfde houding werken Werken op ladders	Gebruik ladders met brede sporten Verplaats ladder regelmatig Voorlichting en instructie
	Fysieke belasting	2	Langdurig in dezelfde houding werken Langdurig in ongemakkelijke houding werken	Taakrotatie, afwisseling van werkzaamheden / werkhouding
	Fysieke belasting	2	Langdurig in dezelfde houding werken Belasting van nek-, schouder-, bovenarm-, hand-, onderbeen en knieklachten	Op ladders zoveel mogelijk voor het werk staan en op de juiste hoogte
	Fysieke belasting	2	Tillen/ dragen, duwen, trekken van zware lasten Dragen en verplaatsen van houten ladders	Gebruik aluminium ladders of rolsteigers
	Fysische factoren	2	Klimaat Binnenklimaat op de werkplek / afgeschermd ruimte	Zorg voor goede verwarming, ventilatie / afzuiging, geen tocht, daglichttoetreding, voldoende verlichting, Werkplek op natuurlijke en/of mechanische wijze afdoende ventileren Ventilatiesysteem regelmatig reinigen en onderhouden
	Fysische factoren	2	Geluid / lawaai Relatief weinig last van lawaai Gemiddelde lawaai blootstelling / werkdag (88 dB(A)) Omgevingslawaai bouwplaats (80-90 dB(A)) Machinaal schuren (handvlakschuurmachine) (80-95 dB(A)) Branden (kleiner brander) (82 dB(A))	Geluidsarme apparatuur aanschaffen Andere werkmethode kiezen Gehoorbescherming dragen Werkgever moet gehoorbescherming verstrekken bij blootstelling boven 80 dB (A), werknemer moet gehoorbescherming dragen bij blootstelling boven 85 dB (A) Gehoorbeschermingsprogramma uitvoeren, voorlichting en instructie Voorlichting en instructie
	Fysische factoren	2	Klimaat Relatief veel hinder van koude, temperatuurwisselingen en tocht	Werkvoorbereiding, planning, afspraken met opdrachtgever / hoofdaannemer Maak afspraken, bepaal wanneer wel of niet wordt gewerkt Juiste beschermende werkkleding gebruiken Kies juiste beschutting, afscherming, verwarming Pas tijdelijke constructie voor winddicht maken van gebouwen toe Bij regen, vorst, sneeuw, ijzel en harde wind (windkracht 6 of hoger) wordt in principe niet gewerkt
	Fysische factoren	3	Verlichting Veel hinder van onvoldoende verlichting Schemer in wintertijd Onvoldoende en/ of onveilige verlichting op de bouwplaats Onvoldoende binnenverlichting op het project	Werkvoorbereiding; juiste/ veilige verlichting toepassen en goed plaatsen Zorg minimaal voor verlichtingsniveau van 150 – 200 lux, plaats zonodig bouwlampen bij (NEN 3840) Zorg minimaal voor verlichtingsniveau van 200-800 lux, zonodig aangevuld met werkpleklampen met goede lichtverdeling
	Fysische factoren	3	Straling UV-straling van de zon	Beschermende kleding, crème en PBM

Beroep	Risicogebied	Prioriteit	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
Gevaarlijke stoffen	1	Stofblootstelling (w.o. hinder)	Veel hinder van stof bij schuren van kozijnen, sponningen, etc.	Beperk verblijfsduur in een stoffige omgeving Gebruik apparatuur met watertoevoer en/of afzuiging Gebruik stofzuiger met filter dat het fijne stof tegenhoudt (absoluutfilter) Reinig niet met veger of met perslucht maar met een stofzuiger of met water Maak het oppervlak vochtig, gebruik natte werkmethode Ruim stof op als het nog nat is Zorg voor een goede ventilatie, tijdens en na de werkzaamheden Voorkom dat anderen onnodig aan stof worden blootgesteld
Gevaarlijke stoffen	1	Stofblootstelling (w.o. hinder)	Plaatsen met weinig ventilatie, zwevend fijn (niet zichtbaar) stof	Gebruik ademhalingsbescherming (stofmasker P2 kwaliteit) Kies andere werkmethode Gebruik Productgroep Informatie Systeem Arbouw (PISA)
Gevaarlijke stoffen	1	Stofblootstelling (w.o. hinder)	Relatief veel klachten over stof	Zorg voor goede werkvoorbereiding, planning en werkvolgorde
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Polyester plamuur	Zie PISA-kaart "Polyester plamuur"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Plamuur op waterbasis	Zie PISA-kaart "Plamuur (op water basis)"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Plamuur op oplosmiddelbasis	Zie PISA-kaart "Lak (emulsie) plamuur"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Oplosmiddelhoudende verven, beitsen, lakken, bitumenverf, chloorrubberverf, isocyaanhoudend, etc.	Zie PISA-kaart "Bitumen verf", "Chloorrubberverf", "Isocyaanhoudende verf" en "Oplosmiddelhoudende verf"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Ontvetten met non-iogene tenside oplossingen (complexe fosfaten, en silicaten, alkylpolyethyleenglocoleher, alkylarsulfonaat .e.d)	Zie PISA-kaart "Basen"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Gebruik van aangroeiwerende verven (antifouling)	Zie PISA-kaart "Antifouling"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Ontvetten met alkalische oplossingen	Zie PISA-kaart "Basen"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Nitroverdunding	Zie PISA-kaart "Nitroverdunding"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Kneedbaar hout, oplosmiddelvrij, oplosmiddelhoudend	Zie PISA-kaart "Kneedbaar hout-oplosmiddelarm/vrij" en "Kneedbaar hout-oplosmiddelhoudend"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Isocyaanhoudende verven	Zie PISA-kaart "Isocyaanhoudende verf"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Impregneermiddelen op oplosmiddelbasis	Zie PISA-kaart "Oplosmiddelhoudende verf"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Hybridkit	Zie PISA-kaart "Hybridekit"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Gebruik verfbijsmiddelen	Gebruik Productgroep Informatie Systeem Arbouw (PISA)
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Oplosmiddelarme/vrije verven, lakken, etc	Zie PISA-kaart "Oplosmiddelarme/-vrije verf"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief)	Polyurethaan kit	Zie PISA-kaart "Cementgebonden reparatiemortel"

Beroep			
Risicogebied	Prioriteit	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Polyurethaan, 2 componenten lijm	Zie PISA-kaart "Polyurethaan (2K) met oplosmiddelen"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Schimmelwerende verven op waterbasis	Zie PISA-kaart "Schimmelwerende verf (water)"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Siliconenharsverf	Zie PISA-kaart "Siliconen harsverf"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Epoxy plamuur	Zie PISA-kaart "Epoxy plamuur - reactieve verdunner"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Reinigen met graffitiwijdereaar (gechloreerde koolwaterstoffen)	Zie PISA-kaart "Graffiti wijdereaar (gechl. KWS)"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Reinigen met graffitiwijdereaar (op basis van ketonen)	Zie PISA
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Reinigen met middel op basis van fluorwaterzuurstof	Zie PISA-kaart "Fluorwaterstofzuur"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Reinigen met middel op basis van fomaldehyde	Zie PISA-kaart "Formaldehyde"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Reinigen met middel op basis van quarternaire ammoniumverbindingen	Zie PISA-kaart "Quaternaire ammonium verbindingen"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Reinigen met viltstiftwijdereaar	Zie PISA-kaart "Viltstiftwijderears"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Reinigingsmiddelen (tolueen, trichloorethyleen) (irritatie van huid en slijmvliezen)	Gebruik aceton als reinigingsmiddel Draag persoonlijke beschermingsmiddelen Goede persoonlijke hygiëne Ventilatie / afzuiging, zonodig kunstmatige ventilatie
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Reparatiemortel op epoxybasis	Zie PISA-kaart "Epoxygebonden betonreparatiemortel"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Schimmelwerende verven op oplosmiddelbasis	Zie PISA-kaart "Schimmelwerende verf (oplosmiddel)"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Polyurethaan, 1 – 2 component (vuller of isolatiemateriaal)	Zie PISA-kaart "Polyurethaan vuller (1K)" en "Polyurethaan vuller (2K)"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Epoxylijm of coatings oplosmiddelarm/vrijdag	Zie PISA-kaart "Epoxycoating - oplosmiddelarm/-vrij"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Afbijtmiddelen met methyleenchloride	Zie PISA-kaart "Afbijtmiddel met methyleenchloride"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Butyleenkit, oplosmiddelhoudend	Zie PISA-kaart "Butyleenkit"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Epoxyplamuur, oplosmiddelhoudend	Zie PISA-kaart "Epoxy plamuur-oplosmiddelhoudend"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Terpentijn	Zie PISA-kaart "Terpentijn"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Epoxylijm of coatings oplosmiddel bevattend	Zie PISA-kaart "Epoxycoating - oplosmiddelhoudend"

Beroep			
Risicogebied	Prioriteit	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Siliconenkit	Zie PISA-kaart "Siliconenkit" en "Siliconenkit-azijnzuur afsplitsend"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Dimethylacrylaatlijm	Zie PISA-kaart "Cyano-acrylaatlijm"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Cyanoacrylaatlijm	Zie PISA
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Cellulose-ester lijm, op oplosmiddelbasis	Zie PISA-kaart "Cellulose-esterlijm"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Acrylaatkit oplosmiddelhoudend	Zie PISA-kaart "Acrylaatkit (oplosmiddelhoudend)"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Beroepsgebonden aandoeningen: Huidaandoeningen, ziekten aan het zenuwstelsel, beroepsastma, loodvergiftiging	Afspraak maken met bedrijfsarts, arbeidshygiënist
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Basen:	Gebruik afbijtmiddel op basis van natronloog
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Algemeen	Gebruik Productgroep Informatie Systeem Arbow (PISA)
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Afbijtmiddelen op loogbasis, ammoniak, caustic soda	Zie PISA-kaart "Basen"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Afbijtmiddelen met oplosmiddelen	Zie PISA-kaart "Afbijtmiddelen (met oplosmiddel)"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Epoxyplamuur, oplosmiddelvrij	Zie PISA-kaart "Epoxy plamuur-oplosmiddelarm/-vrij"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Chromaat houdende primeres	Zie PISA
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Silicaatverven, 1 of 2 componenten	Zie PISA-kaart "Silicaatverven (1K of 2K)"
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Terpentine of thinner	Zie PISA-kaart "Terpentine - White Spirit - Peut" en "Thinner" Werk zo schoon mogelijk. Indien gemorst wordt, het gemorste zo snel mogelijk van de huid verwijderen
Gevaarlijke stoffen	2	Overige toxische stoffen (w.o. gassen, dampen, nevel, irriterend, corrosief) Verplichte registraties	Toxische stoffenregister bijhouden Voorlichting en instructie
Gevaarlijke stoffen	3	Kankerverwekkende, mutagene- en vruchtbeschadigende stoffen (w.o.kwarts) Reinigen, voorbehandelen, repareren van asbesthoudende materialen	Verboden werkzaamheden Laten uitvoeren door KOMO-gecertificeerd bedrijf of ontheffing aanvragen.
Gevaarlijke stoffen	3	Kankerverwekkende, mutagene- en vruchtbeschadigende stoffen (w.o.kwarts) Verplichte registraties	Toxische stoffenregister bijhouden Voor kankerverwekkende stoffen en Lood en Asbest gelden extra registratie verplichtingen (de link naar relevante informatie over werken met kankerverwekkende stoffen en processen vindt u onder menu "Help", "Informatiebronnen", "Gevaarlijke stoffen") Voorlichting en instructie
Gevaarlijke stoffen	3	Kankerverwekkende, mutagene- en vruchtbeschadigende stoffen (w.o.kwarts) Houtstof bij schuren	Gebruik Product Informatie Systeem Arbow, PISA-kaart "Hout (hard/zacht - onbehandeld)" Gebruik schuurmachine met gerichte afzuiging Draag ademhalingsbescherming P2-kwaliteit Ventilatie en afzuiging

Beroep			
Risicogebied	Prioriteit	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
Gevaarlijke stoffen	3	Kankerverwekkende, mutagene- en vruchtbeschadigende stoffen (w.o.kwarts) Gebruik oplosmiddelhoudende verf/lak	Kies voor oplosmiddelarme/vrije verf/lak
Gevaarlijke stoffen	3	Kankerverwekkende, mutagene- en vruchtbeschadigende stoffen (w.o.kwarts) Loodhoudende primer/verf	Zie PISA-kaart "Loodhoudende primer/verf" Gebruik halfgelaatsmasker met filter type A/P2 bij spuiten Gebruik halfgelaatsmasker met filter type A bij kwasten / rollen Zorg voor goede ventilatie en afzuiging
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Algemeen Gebruik PBM	PBM zijn afgestemd op de vastgestelde risico's Werknemers zijn verplicht de verstrekte PBM te gebruiken
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Algemeen Onbekendheid/ keuze juiste PBM	Gebruik Koopwijzer persoonlijke beschermingsmiddelen (Arbouw) Gebruik Productgroep Informatie Systeem Arbouw (PISA)
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Algemeen Voorlichting en instructie	Voorlichting, informatie en instructie over doel, gebruik en onderhoud PBM
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Lichaamsbescherming Weersinvloeden	De juiste werkkleding; overall (goed sluitend dragen)
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Ademhalingsbescherming Bitumenverf, chloorrubberverf	Volgelaatsmasker, filter type A/P2, type A
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Ademhalingsbescherming Graffiti verwijderaar (KWS, ketonen)	Volgelaatsmasker met filter type A
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Ademhalingsbescherming Ontvetters, verfabijtmiddelen (methylenechloride, oplosmiddel)	Volgelaatsmasker, filter type B, indien ammonia filter K, type AX, type A
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Ademhalingsbescherming Oplosmiddelhoudende verf	Halfgelaatsmasker filter type A, spuiten: halfgelaatsmasker filter type A/P2
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Ademhalingsbescherming Oplosmiddelvrije verf	Halfgelaatsmasker filter type A
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Ademhalingsbescherming Reinigingsmiddelen (chromtrioxide, formaldehyde)	Volgelaatsmasker met filter type P3, type AB
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Ademhalingsbescherming Silicaatverven, siliconenharsverf	Halfgelaatsmasker filter type P2
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Ademhalingsbescherming Terpertijn, terpentine, thinner	Halfgelaatsmasker filter type A
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Gehoorsbescherming Hoge geluidsniveaus van gereedschappen en materieel	Gehoorsbescherming; bij voorkeur otoplastieken of goed dempende oorkappen (verplicht boven 85 dB(A) (NEN-EN 352-1, -2, -3, -4 en NEN-EN 358)
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Gelaatsbescherming Verfspatten	Gelaatscherm
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Hoofdbescherming Werken onder kraanbereik	Veiligheidshelm (NEN-EN 397)
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Lichaamsbescherming Werken op de knieën	Kniebeschermers met schuimrubberen knievulling
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Oogbescherming Schuren	Veiligheidsbril

Beroep	Risicogebied	Prioriteit	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
	Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Valbeveiliging Werken op hoogte	Valbeveiliging in de vorm van harnasgordel als collectieve beveiliging niet mogelijk is
	Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Voetbescherming Onvoldoende grip en uitglijden, koudebelasting, verwonding, Werken met verfproducten, chemische stoffen	Lichte, thermisch geïsoleerde veiligheidslaarzen of schoenen bestendig tegen kunstharsen en harsen, voorzien van code S5 (S3 voor de schoenen)
	Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Handbescherming Producten met hoog irriterende stoffen (afbijtmiddelen, schoonmaakmiddelen, chromaathoudende verven, terpentijn, etc.)	Werkhandschoenen gemaakt van nitrilrubber, neopreen of combinatie van kunststoffen (chemicaliën bestendig) met katoenen binnenvoering en halflange kap Handschoenen moeten van binnen schoon zijn evenals de handen Handschoenen mogen niet langer gedragen worden dan de doorslagtijd (door leverancier aangegeven) Werkhandschoenen NEN-EN 388
	Psychosociale factoren	2	Waardering en beloning Onvoldoende waardering	Werknemers informeren en betrekken bij resultaten van het werk
	Psychosociale factoren	2	Waardering en beloning Onvoldoende beloond	Voldoende salaris, goede secundaire voorwaarden
	Psychosociale factoren	2	Tijdsdruk (werktempo/ werkhoeveelheid) Eisen particuliere opdrachtgever	Goede afspraken met opdrachtgever / aannemer
	Psychosociale factoren	2	Tijdsdruk (werktempo/ werkhoeveelheid) Door vertraging van anderen of oponthoud door storingen	Goede werkvoorbereiding, planning werk en inzet personeel
	Psychosociale factoren	2	Tijdsdruk (werktempo/ werkhoeveelheid) Aangepaste werkschema's bij bijzondere projecten Krappe tijdsplanning en onregelmatige werktijden	Normale werktijd volmaken, niet voortijdig werk verlaten
	Psychosociale factoren	2	Interessantheid van het werk Niet erg interessant	Afwisseling van taken en bied uitdaging in het werk Ga regelmatig na wie een cursus zou kunnen volgen en overleg daarover Stel een bedrijfseigen opleidingsplan op Zorg voor scholing van personeel en zonodig voor vervolgopleiding Gebruik laten maken van opleidings- en scholingsmogelijkheden voor kennisverbreding en specialisatie en ontplooiing Leg opleidingsgegevens van personeel vast Houden van functioneringsgesprek
	Psychosociale factoren	2	Informatievoorziening / dagelijkse leiding Onvoldoende informatie door afwezigheid van uitvoerder of voorman op het werk	Zorg voor duidelijke schriftelijke werkinstructie die volledig/eenduidig is
	Psychosociale factoren	2	Informatievoorziening / dagelijkse leiding Omgaan met gevaarlijke stoffen	Geef voordat men met gevaarlijke stoffen gaat werken voldoende voorlichting en instructie Zorg daarbij voor voldoende kennis over veiligheids- en gezondheidsrisico's en de te nemen maatregelen
	Psychosociale factoren	2	Informatievoorziening / dagelijkse leiding Informatie, voorlichting en instructie	Nieuwe werknemers krijgen informatie over voorzieningen op het gebied van veiligheid, gezondheid en hygiëne
	Psychosociale factoren	3	Werkorganisatie en leiding Leiding ontbreekt werkinzicht	Informeel regelmatig naar werkomstandigheden en/ of eventuele problemen Tref zonodig maatregelen
	Psychosociale factoren	3	Werkorganisatie en leiding Werk niet goed georganiseerd	Zorg voor goede werkvoorbereiding, planning en ploegsamenstelling Bij grotere projecten werkbespreking houden vóór begin project

Beroep			
Risicogebied	Prioriteit	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
Psychosociale factoren	3	Samenwerking / werksfeer Onvoldoende inspraak	Bespreekbaar maken, bedrijfsbeleid zonodig aanpassen Werkoverleg, betrek werknemers bij beslissingen Informeel regelmatig naar werkomstandigheden en/ of eventuele problemen Tref zonodig maatregelen
Psychosociale factoren	3	Samenwerking / werksfeer Storende afwezigheid van anderen	Zorg voor goede werkvoorbereiding, planning en ploegsamenstelling en voor voldoende toezicht en controle
Psychosociale factoren	3	Werkorganisatie en leiding Geen goede dagelijkse leiding	Bespreekbaar maken, bedrijfsbeleid zonodig aanpassen
Psychosociale factoren	3	Werkorganisatie en leiding Onvoldoende inspraak	Werkoverleg, betrek werknemers bij beslissingen
Psychosociale factoren	3	Werkzekerheid Onvoldoende zekerheid Ongunstige vooruitzichten	Jobzekerheid bieden Werknemers informeren en betrekken bij resultaten van het werk
Veiligheid	1	Vallen van hoogte Opbouwen / gebruik steiger	Laat steigers bij voorkeur opbouwen door een erkend steigerbouwer Gebruik alleen goedgekeurd steiger- en klimmaterieel volgens voorschrift
Veiligheid	1	Vallen van hoogte Gebruik gevelridder, rolsteiger, hoogwerker	Stel gevelridder, rolsteiger, hoogwerker op een vlakke, stevige ondergrond en alle poten uitgezet Gebruik alleen hoogwerkers voorzien van sticker Draag valbeveiliging Werk niet bij onweer, harde wind (meer dan windkracht 6) Werknemers, die werken met (rol)steigers, gevelridders en hoogwerkers en andere hulpmiddelen training laten volgen
Veiligheid	1	Vallen van hoogte Samenwerking	Maak afspraken met hoofdaannemer over afstemming van activiteiten, lever aanvulling op V&G-Plan, leg afspraken vast
Veiligheid	1	Vallen van hoogte Werkvoorbereiding	Goede werkvoorbereiding, ga na welke voorzieningen nodig zijn, overleg met opdrachtgever over te nemen maatregelen, hanteer interne checklist werkvoorbereiding
Veiligheid	1	Vallen van hoogte Zelf opbouwen (rol)steiger	Zorg voor juiste, stabiele opstelling en maak (rol)steiger aan gevel vast Steigerplanken en kantplanken goed vastzetten, zonodig bij opbouwen/ afbreken steiger valbeveiliging gebruiken Rolsteiger opbouwen: de link naar relevante informatie over rolsteigers vindt u onder menu "Help", "Informatiebronnen", "Veiligheid"
Veiligheid	1	Vallen van hoogte Gebruik (bouw)ladders	Gebruik alleen ladders die voldoen aan NEN-2484 en voorzien van CE-keurmerk Ladders periodiek inspecteren Werknemers kennen gebruiksinstructie van ladders en werken volgens voorschrift Bij schilderen goten altijd muurafhouders gebruiken
Veiligheid	2	Vallende voorwerpen Vallend materiaal of gereedschap	Omgeving van werkplek afzetten (vallend voorwerpen of gereedschap) Voorkom dat derden getroffen worden Overleg met gemeente over regels en richtlijnen als werkplek afgezet moet worden.
Veiligheid	2	Vallende voorwerpen Losse onderdelen	Geen losse onderdelen op steiger Voorlichting en instructie
Veiligheid	2	Vallende voorwerpen Vallende lasten uit kranen en van steigers etc.	Zorg dat lasten goed geborgd zijn

Beroep			
Risicogebied	Prioriteit	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
Veiligheid	2	Vallende voorwerpen Werken binnen draaicirkel van kraan	Dragen veiligheidshelm verplicht
Veiligheid	2	Werken in besloten ruimte / bedwelmingsgevaar / vergiftiging / verstikking Uitvoering werkzaamheden (zuurstoftekort, bedwelmingsgevaar, brand, explosie, etc.)	Zorg voor voldoende ventilatie en/of mobiele afzuiging Zie Productgroep Informatie Systeem Arbow (PISA)
Veiligheid	2	Werken in besloten ruimte / bedwelmingsgevaar / vergiftiging / verstikking Bedwelmingsgevaar door inademen van gevaarlijke, toxische stoffen	Zorg voor voldoende ventilatie en/of mobiele afzuiging Zie Productgroep Informatie Systeem Arbow (PISA) De link naar relevante informatie over Veilig werken in besloten ruimten vindt u onder menu "Help", "Informatiebronnen", "Veiligheid"
Veiligheid	2	Werken in besloten ruimte / bedwelmingsgevaar / vergiftiging / verstikking Werken met gevaarlijke / toxische stoffen, bewerkingen	Specifieke maatregelen, voorlichting en instructie Win advies in bij arbodienst De link naar relevante informatie over Veilig werken in besloten ruimten vindt u onder menu "Help", "Informatiebronnen", "Veiligheid"
Veiligheid	3	Struikelen, uitglijden, verstappen Struikelen, uitglijden door niet opgeruimde looppaden/ werkvloer/ werkplekken	Loopwegen / werkvloer / werkplek opgeruimd houden en vrij van obstakels Afwal direct verwijderen en niet laten slingeren Gebruik juiste veiligheidsschoenen of -laarzen
Veiligheid	3	Horizontaal, verticaal transport en opslag Werkvoorbereiding	Goede werkvoorbereiding, ga na welke voorzieningen nodig zijn, maak zonodig afspraken met de aannemer Maak zonodig afspraken met hoofdaannemer over afstemming van activiteiten, lever aanvulling op het V&G-Plan, leg afspraken vast Zorg voor een goede toegang van de werkplek voor mensen, materieel en materiaal, verken transportroute
Veiligheid	3	Struikelen, uitglijden, verstappen Vallen door in vloeren en trapgaten	Goede werkvoorbereiding, ga na welke voorzieningen nodig zijn Beveilig sparingen en randen van vloeren en trapgaten
Veiligheid	3	Horizontaal, verticaal transport en opslag Werken in de buurt van hijs- en transportmaterieel	Draag PBM, veiligheidshelm verplicht
Veiligheid	3	Verbranding of explosie Brand- en explosiegevaar bij verwerken van epoxy- en/of oplosmiddelbevattende producten bij binnenwerk	Gebruik explosie veilige apparatuur en verlichting Geen vuur, geen vonken en niet roken bij de werkzaamheden
Veiligheid	3	Verbranding of explosie Ontleding in vuur tot giftige gassen en/of bijtende dampen of gassen	Zie Productgroep Informatie Systeem Arbow (PISA)
Veiligheid	3	Verbranding of explosie Werken met branders bij afbranden	Kies andere werkmethode
Veiligheid	3	Horizontaal, verticaal transport en opslag Transportafstand	Zet materiaal en gereedschappen zo dicht mogelijk bij de werkplek
Veiligheid	3	Elektrocutie Onvoldoende werkvoorbereiding	Zorg bij de werkvoorbereiding voor het juiste materiaal en gereedschappen Sla aangevoerde materialen / grondstoffen correct op Leg benodigde hoeveelheden zo dicht mogelijk bij de werkplek
Veiligheid	3	Elektrocutie Uitschakelen veiligheidsvoorzieningen	Zorg dat alle veiligheidsvoorzieningen in acht worden genomen Uitschakeling veiligheidsvoorzieningen onmogelijk maken
Veiligheid	3	Horizontaal, verticaal transport en opslag Onveilige hijsmiddelen en/of voorzieningen	Gecertificeerde middelen gebruiken / controleren Voorlichting en instructie

Beroep

Risicogebied	Prioriteit	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
Veiligheid	3	Horizontaal, verticaal transport en opslag Opperen, tillen en sjuwen van materialen	Zorg voor mechanisch horizontaal en verticaal transport Gebruik kraan, hoogwerker, rol- en hefsteigers Zie maatregelen bij fysieke belasting Gebruik ladders alleen voor verticaal transport wanneer lichte werkzaamheden tot een hoogte van 10 meter moeten worden uitgevoerd
Werkplekinrichting	3	Bewegingsruimte / reikafstanden Werken in kleine ruimten en op moeilijk bereikbare plaatsen	Taakrotatie, afwisseling van de werkzaamheden
Werkplekinrichting	3	Bewegingsruimte / reikafstanden Transport via trappen	Verken transportroute en gebruik juiste hulpmiddelen
Werkplekinrichting	3	Bewegingsruimte / reikafstanden Signalering op materiaal	Productsticker
Werkplekinrichting	3	Werkhoogte Ongunstige werkhouding	Gebruik rolsteiger, gevelridder, hoogwerker of ander hulpmiddel Taakrotatie, afwisseling van de werkzaamheden
Werkplekinrichting	3	Werkhoogte Onnodige rugbelasting door onjuiste werkhoogte	Zorg voor een ergonomische inrichting werkplek Werkplek zo inrichten dat zoveel mogelijk tussen knie en schouderhoogte kan worden gewerkt